מהדורה למורה – מפתח תשובות

מטרות הדף:

- לזהות את גזרת הנחים של פועל נתון
- לחלץ את שלוש אותיות השורש מתוך פעלים בגזרות שונות
- להבחין בין הגזרות: ל"ה/י, פ"י/ו, ע"ו/י ופ"נ

גרסה רגילה – כל הפריטים.

חלק א' – זיהוי גזרה

1. א – פ"י/ו
2. ג – ל"ה/י
3. ד – ע"ו/י
4. ב – פ"נ
5. ד – ל"ה/י
6. ג – פ"י/ו

חלק ב' – נכון או לא נכון

1. נכון – האות נ' נבלעת באות שאחריה בנטיית עתיד
2. לא נכון – הם מסתיימים באות ה' או י', כמו בנה וקנה
3. לא נכון – האות האמצעית היא ו' או י', כמו בשורש קום
4. נכון – שלוש אותיות השורש הן ר, א, ה
5. לא נכון – האות הראשונה היא י' או ו', כמו בישב וירד

חלק ג' – חילוץ שורשים

1. י-ש-ב
2. ק-נ-ה
3. ק-ו-ם
4. נ-ת-ן
5. ש-י-ר

חלק ד' – התאמת גזרה לפועל לדוגמה

1 – ג (בנה)
2 – ד (ירד)
3 – ב (בוא)
4 – א (נסע)

חלק ה' – כתיבה עצמית

1. התלמיד בחר גזרה אחת בלבד, כתב שני פעלים מתאימים לגזרה, וחילץ נכון את שלוש אותיות השורש לכל פועל

כרטיס יציאה – מה לחפש

- הגדרה: קבוצת פעלים שבהם אות שורש אחת (ו,י' או נ') משתנה או נעלמת
- דוגמה נכונה כמו נפל - שורש נ-פ-ל, או נסע - שורש נ-ס-ע
- ל"ה/י - האות המשתנה היא האחרונה בשורש; פ"י/ו - האות המשתנה היא הראשונה בשורש

טיפים להפעלה:

- אפשר לפתוח את השיעור במשחק מיון מהיר לפי גזרה כהכנה לדף
- כדאי לתלות על הלוח טבלת ארבע הגזרות עם דוגמה אחת לכל גזרה לפני תחילת העבודה העצמאית
- לתלמידים מתקשים אפשר להתמקד בחלקים הראשונים בלבד ולדלג על הפריטים המסומנים כקשים

דף תרגול: גזרות הנחים - זיהוי וחילוץ שורשים

דף התלמיד/ה רגיל

שם: _____ **כיתה:** _____ **תאריך:** _____

בעברית יש קבוצת פעלים מיוחדת שבה אחת מאותיות השורש משתנה או נעלמת בנטייה - אלה נקראים גזרות הנחים. בדף זה נתרגל לזהות את הגזרה ולחלץ את השורש המלא, בדיוק כמו בלש שחוקר רמזים.

1 חלק א' – זיהוי גזרה

הקיפו את התשובה הנכונה.

1. הפועל "ישב" שייך לגזרת:

א) פ"י/ו ב) ל"ה/י ג) ע"ו/י ד) פ"נ

2. הפועל "קנה" שייך לגזרת:

א) פ"נ ב) פ"י/ו ג) ל"ה/י ד) ע"ו/י

3. הפועל "קם" (מהשורש של לקום) שייך לגזרת:

א) ל"ה/י ב) פ"נ ג) פ"י/ו ד) ע"ו/י

4. הפועל "נפל" שייך לגזרת:

א) ע"ו/י ב) פ"נ ג) ל"ה/י ד) פ"י/ו

5. הפועל "בנה" שייך לגזרת:

א) פ"י/ו ב) ע"ו/י ג) פ"נ ד) ל"ה/י

6. הפועל "ירד" שייך לגזרת:

א) ל"ה/י ב) ע"ו/י ג) פ"י/ו ד) פ"נ

2 חלק ב' – נכון או לא נכון

סמנו ✔ נכון או ✘ לא נכון.

#	משפט	✔ נכון	✘ לא נכון
1	בגזרת פ"נ האות נ' נבלעת לפעמים בנטיית עתיד, למשל יפול במקום ינפול	☐	☐
2	בגזרת ל"ה/י כל הפעלים מסתיימים באות ו'	☐	☐
3	בגזרת ע"ו/י האות האמצעית בשורש היא תמיד נ'	☐	☐
4	השורש של הפועל "ראה" הוא ר-א-ה	☐	☐
5	בגזרת פ"י/ו האות הראשונה בשורש היא תמיד ה'	☐	☐

3 חלק ג' – חילוץ שורשים

השלימו את המילה החסרה.

1. השורש של הפועל "ישב" הוא _____

2. השורש של הפועל "קנה" הוא _____

3. השורש של הפועל "קם" הוא _____

4. השורש של הפועל "נתן" הוא _____

5. השורש של הפועל "שר" (מהשורש של לשיר) הוא _____

4 חלק ד' – התאמת גזרה לפועל לדוגמה

התאימו: כתבו ליד כל מספר את האות המתאימה מהעמודה השמאלית.

1. ל"ה/י	___	**א.** נסע
2. פ"י/ו	___	**ב.** בוא
3. ע"ו/י	___	**ג.** בנה
4. פ"נ	___	**ד.** ירד

5 חלק ה' – כתיבה עצמית

כתבו תשובה מלאה במשפטים שלמים.

1. בחרו גזרה אחת (ל"ה/י, פ"י/ו, ע"ו/י או פ"נ), כתבו שני פעלים נוספים השייכים לאותה גזרה, וחלצו את השורש המלא של כל אחד מהם

כרטיס יציאה

מהי גזרת נחים?

תנו דוגמה לפועל אחד מגזרת פ"נ וכתבו את שורשו

מה ההבדל בין גזרת ל"ה/י לגזרת פ"י/ו?

איך הרגשתי בשיעור? ☹ 😐 🙂 😀